

Kainuun Venäjä-strategia 2020 -asiakirjan hyväksyminen

408/16.160/2013

MH § 3

Maakuntahallituksen asettama työryhmä on valmistellut Kainuun Venäjä-strategia ehdotuksen maakuntahallituksen käsiteltäväksi. Työryhmä on kokoontunut 12 kertaa ja kuullut asiantuntijoita. Strategia on ollut laajalla kuulemis- ja kommenttikierroksella. Se on saanut runsaasti myönteistä palautetta. Työryhmän puheenjohtajana on toiminut maakuntaneuvos Timo A. Säkkinen ja sihteerinä Kainuun liiton aluekehityspäällikkö Paavo Keränen. Puheenjohtaja ja sihteeri on kutsuttu kokoukseen asiantuntijoina esittelemään ohjelmaesitystä. Työryhmän kokoonpano selviää raportin liitteestä.

Kainuun Venäjä-strategia 2020:n tavoitteena on toteuttaa maakuntaohjelman tavoitteita aktivoimalla ja monipuolistamalla maakunnan kehitystä. Venäjä-strategian toteuttamisella luodaan uusia markkinoita, yrityksiä ja työpaikkoja ja vahvistetaan maakunnan kilpailukykyä.

Strategiatyön lähtökohdat:

Vuonna 2005 Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi Kainuun Venäjä – liiketoiminta-strategian 2005 - 2012. Strategiassa keskityttiin Kainuun elinkeino- ja yritystoiminnan toimintaedellytysten parantamiseen Venäjä-yhteistyössä. Strategiassa asetettiin suuria odotuksia käynnistyneeseen Kainuun hallintokokeiluun.

Liiketoimintastrategiassa 2005 - 2012 valitut linjaukset ovat pääpiirteissään oikeita, mutta niiden konkreettinen toimeenpano on ollut puutteellista. Siksi tähänastinen kehitys ei ole kaikilta osin ollut niin suotuisa kuin on suunniteltu. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää maakunnan eri toimijoiden sitoutumista valittuihin toimintalinjoihin.

Näistä tekijöistä johtuen Kainuun maakunta -kuntayhtymän hallitus asetti joulukuussa 2011 maakunnallisen Venäjä-työryhmän. Työryhmän tehtävänä oli päivittää liiketoimintastrategia ajan tasalle huomioiden myös kulttuuriyhteistyön mahdollisuudet. Samalla työryhmän tehtäväksi asetettiin seurata maakunnan Venäjä-yhteistyön kehitystä, viitoittaa yhteistyön suuntia ja antaa suosituksia.

Venäjä-strategian perusteita ja linjauksia:

Venäjä talouden vahvistaminen heijastuu myös Kainuuseen. Tämä näkyy venäläisten ostomatkailun lisääntymisenä maakunnassa ja

Vartiuksen kautta tapahtuvan liikenteen kehityksessä. Vartius on maamme toiseksi vilkkain transitoliikenteen ylityspaikka Venäjältä saapuvassa rautatieliikenteessä. Venäläisten osuus rajanylittäjistä lisääntyy jatkuvasti ja on tätä nykyä yli puolet kaikista rajanylittäjistä.

Venäläisten matkailijoiden määrä on lisääntynyt Kainuussa; poikkeuksena vuosi 2013. Itäturistien osuus kansainvälisistä matkailijoista on kaksi kolmasosaa. Edellytykset venäläisten matkailijoiden määrän edelleen kasvattamiseen ovat parantuneet Kainuussa rakennetun matkailukapasiteetin ja palvelujen parantumisen seurauksena. Myös venäläisten maahanmuuttajien määrä on Kainuussa merkittävä. Se on resurssi, jonka hyödyntäminen on vielä alussa. Myös venäläisten opiskelijoiden määrä maakunnassa on lisääntynyt.

Maakunnan liittojen rooli kansainvälisessä yhteistyössä on edelleen vahvistunut ja yhteistyösuhteet Venäjän lähialueiden kanssa ovat vaikiintuneet. Uusi EU:n raja-alueohjelmakausi 2014 -2020 on käynnistymässä ja maakunnilla on ohjelman laadinnassa, hallinnoinnissa ja toteutuksessa keskeinen rooli. Tulevasta CBC Karelia -ohjelmasta on mahdollisuus rahoittaa yhteistyöhankkeita.

Kainuun maakunta on luonut yhteistyösuhteet myös Arkangelin aluehallintoon. Yhteistyöhön on tullut mukaan myös Pohjois-Pohjanmaan liitto. On solmittu yhteistyösopimukset mm. liikenteen ja matkailuyhteistyön lisäämiseksi.

Kainuun Venäjä-strategiassa 2020 on perusteellisesti arvioitu Venäjän talouden kehitystä ja Kainuun toimintaympäristön muutostekijöitä. Näkyvin odotettavissa oleva muutos on mahdollinen viisumivapaus EU:n ja Venäjän välillä. Tämä tarkoittaa venäläisten turistien ja ostosmatkailijoiden määrän huomattavaa kasvua Kainuussa. Toinen tekijä on Venäjän Maailman kauppajärjestön, WTO:n jäsenyys, joka tuo yritystoimintaan ja kauppaan sekä rajaliikenteeseen uusia mahdollisuuksia.

Strategiaan sisältyy erillinen toimenpideohjelma, jossa on määritelty yhteistyön tärkeimmät kehittämisen painopisteet. Ne ovat yritysten toimintaympäristö, liikenne ja logistiikka, matkailu, rajakauppa, Venäjä-osaaminen, kulttuuriyhteistyö, terveyden ja hyvinvointi, hallinto- ja viranomaisyhteistyö. Kussakin painopisteessä on erikseen määritelty vastuutahot, jotka huolehtivat toimenpiteiden edistymisestä. Venäjä-strategian keskeiset linjaukset sisällytetään valmisteilla olevaan maakuntaohjemaan vuosille 2014 – 2017.

Työryhmä ehdottaa, että maakuntahallitus perustaa toimenpideohjelmassa mainittujen vastuutahojen edustajista Kainuun Venäjä-strategia-ryhmän, jonka tehtävänä on strategian toimeenpanon edistäminen ja seuranta sekä toimintaympäristön ennakointi. Ryhmä raportoi

toiminnastaan maakuntahallitukselle ja tekee tarvittavia ehdotuksia.

Kainuun Venäjä-strategia on erillisliitteenä.

Erillisliite nro:1

Lisätietoja asiasta antaa aluekehityspäällikkö Paavo Keränen, puh. 044 710 0853 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hyväksyy erillisliitteenä olevan Kainuun Venäjä-strategian. Maakuntahallitus valtuuttaa viraston valmistelemaan ehdotuksen ohjelmaa seuraavan ryhmän perustamisesta ja tuomaan sen hallituksen päätettäväksi.

Maakuntahallitus:

Pentti Malinen, Timo Säkkinen ja Paavo Keränen esittelivät asiaa.

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
